

STIFTET 1830

CHRISTIANS SANDS BYSELSKAB

Kronprinsensgate 59
4614 Kristiansand
E-post: post@byselskabet.no
Web: byselskabet.no
Org.nr. 988 973 564

Kristiansand kommune
Plan- og bygningsetaten
Post.byutvikling@kristiansand.kommune.no

Kristiansand 25.03.2023

Saksnummer PLAN – 20/00178

1569 OMRÅDEREGULERING, GATEBRUKSPLAN FOR POSEBYEN UTTALELSE TIL OFFENTLIG ETTERSYN

Det vises til mottatt uttalesak 09.03.23.

Planforslaget har fått en omfattende og grundig utarbeidelse og har en gjennomgående positiv og konstruktiv holdning til stedsidentitet og kulturvern – de sentrale saksområdene for Byselskabet.

Vi har imidlertid noen kommentarer.

I saken heter det at planen skal bidra til å styrke Posebyens identitet og kulturhistoriske verdier og bedre trafiksikkerheten og bomiljøet. Reguleringsbestemmelsenes punkt 1 sier om planens hensikt: «Formålet med reguleringen er å sikre bevaring av det kulturhistorisk verneverdige gate-miljøet i området og legge til rette for at gater kan opparbeides i henhold til detaljerte planer. Gatebildets og bymiljøets særegne karakter og verdi som helhet skal legges til grunn. Eksisterende torv og gatestruktur skal videreføres.»

Vi er usikre på hva som menes med «videreføres». Med den store kulturhistoriske verdien området har, kan det dreie seg om å styrke dets identitet ved i større grad å tilbakeføre/restaurere gatenes overflate og omfanget av trær, til hva som var vanlig før.

Før asfaltens tid var brostein, også kalt «kålrabistein», trolig den broleggingen som for det meste ble benyttet for å dekke over sanden, mens fortauene ble hellelagte. Gatene ble vedlikeholdt ved bruk av pukk, stein og grus. Mer bruk av felt med brostein i kjørebanelen kan ha en viktig fartsdempende effekt. Dette vil trolig være mer korrekt enn fartsdempende opphøyninger i gatekryssene, som foreslått tidlig på 1980-tallet i et utbedringsprogram for ni av kvartalene. Det gjaldt bl.a. utemiljø som beplantning på fortau, restaurering av gatebelegg, trafikkregulerende tiltak og opparbeidelse av lekeareal og gategrunn.

Vi er enige i krav om egen plan for opparbeidelse av de enkelte gatene. Nødvendige hensyn til rullestolbrukere må tas.

I Kristiansands historie bind 2 1814 -1914 av Sverre Steen heter det bl.a: «Midt i 1860- årene ble det tatt initiativ for å sette gatene i stand. I 1865 la byens broleggings-inspektør fram en plan for dette som skulle gjelde hele byen. Året etter ble det vedtatt av bystyret først og fremst for gatene nordøst i Kvadraturen. Det dreide seg om «dels brolegging, dels makadamisering, anlegg av fortau med flatgang og andre finesser. Selve kjørebanelen ville bli innskrenket ved en billigere broleggingsmåte på begge sider ned mot rennesteinene, gjennom et par menneskealdre den typiske broleggingsmåten i Kristiansand.»

CHRISTIANS SANDS BYSELSKAB

STIFTET 1830

Kronprinsensgate 59
4614 Kristiansand
E-post: post@byselskabet.no
Web: byselskabet.no
Org.nr. 988 973 564

105 trær i planområdet synes mye. Vi finner ikke noe klart standpunkt til omfanget av beplantning og utførelse, og anbefaler at det søkes kunnskap om hvordan dette har vært historisk. Det antas at trær for tett inn på husfasadene kan svekke bygningenes karakter og det historiske miljøet for mye. En samlet treplantingsplan for Posebyen bør kreves.

Vi kan ikke se at den historiske «tidslinjen» er berørt i planen ut over slik tilstanden er i dag, verken når det gjelder gategrunn eller treplanting, - noe som i høy grad er viktige deler av Posebyens egenart. Slik Posebyen fremstår i dag, representerer også de en viktig del av byens historie. Det bør vurderes om dette bør forsterkes og bli noe tydeligere sammen med bebyggelsens alder.

Det kulturhistoriske miljøet berøres også av hvor mange biler som tillates i området. Å redusere antall parkeringsplasser må være riktig, men spørsmålet er om det er realistisk å redusere antallet enda mer enn til 383. Både ut fra trivsel og kulturvern hensyn bør det vurderes. Det bør ses i forhold til antall boliger/leiligheter i planområdet, behovet forretninger/næringsdrivende har, gjesteparkering, garasjer, mulighet for parkering på egen tomt eller i det nærliggende parkeringshuset ved krysset Tordenskjoldsgata – Elvegata, dimensjonert etter dagens krav til parkeringsdekning.

Vi støtter forslaget om maksimal hastighet 30 km/timen, noe som i 1999 ble vedtatt av bystyret for hele Kvadraturen. Som en kuriositet kan nevnes at en lov av 1912 fastsatte 15 km/time som vanlig hastighet i bymessige strøk. I 1926 ble det økt til 25 km/time.

Med hilsen
for Christianssands Byselskab

Reidar Mosland
Leder
Tlf. 90511776

Arne Bulie
Styremedlem
Tlf. 90502890

E-post: post@byselskabet.no

Kopi til
byantikvaren@kristiansand.kommune.no
aase.horsdal@kristiansand.kommune.no